

Nr 21

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 30 juni 1948 (nr 495) om avgifter till välfärdsanordningar för sjöfolk i hamn.

Genom en den 7 mars 1958 dagtecknad proposition, nr 96, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande

Förslag

till

lag angående ändring i lagen den 30 juni 1948 (nr 495) om avgifter till välfärdsanordningar för sjöfolk i hamn

Härigenom förordnas, att 1 § lagen den 30 juni 1948 om avgifter till välfärdsanordningar för sjöfolk i hamn¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges och att lagens överskrift skall lyda som följer.

Lag om avgifter till välfärdsanordningar för sjöfolk

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

1 §.

Till välfärdsanordningar för sjöfolk i hamn skall, förutom bidrag av allmänna medel, i den omfattning nedan sägs utgå en avgift (välfärdsavgift) från sjömän och redare.

Till välfärdsanordningar för sjöfolk skall, förutom bidrag av allmänna medel, i den omfattning nedan sägs utgå en avgift (välfärdsavgift) från sjömän och redare.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Senaste lydelse av 1 §, se 1950:344.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Med hänsyn till att den verksamhet som bedrivs av handelsflottans välfärdsråd numera kommit att omfatta inte bara välfärdsanordningar i hamnarna utan även vissa arrangemang ombord på fartygen till sjöss föreslås i propositionen att gällande lag angående avgifter till finansieringen av välfärdsarbetet ändras så att den kommer att omfatta även andra anordningar än sådana i hamn.

Gällande bestämmelser

Enligt lagen den 30 juni 1948 (nr 495) om avgifter till välfärdsanordningar för sjöfolk i hamn (ändr. SFS 344/1950) skall till välfärdsanordningar för sjöfolk i hamn, förutom bidrag av allmänna medel, utgå s. k. välfärdsavgift från sjömän och redare (1 §).

Välfärdsavgiften utgör fyra öre för dag och sjöman under den tid då sjömannen varit för utrikes fart påmönstrad å svenskt handelsfartyg. Avgiften betalas till hälften av sjömannen och till återstoden av redaren (2 §).

Avgiftsskyldigheten gällde ursprungligen endast svenska sjömän, som var inskrivna vid sjömanshus. Genom lagändringen år 1950 utvidgades skyldigheten till att gälla även utländska sjömän och sådana svenska sjömän, som ej är inskrivna vid sjömanshus.

Välfärdsavgifterna användes till bestridande av de löpande kostnaderna för välfärdsarbetet. Det statliga bidraget härtill utgår med lika stort belopp som inflyter i avgifter från redare och sjömän (se årets statsverksprop. X ht s. 172 f).

Redarnas och sjöfolkets avgifter inlevereras till sjöfartsstyrelsen, som avsätter medlen till en särskild fond, handelsflottans välfärdsfond. Även statens bidrag avsattes till nämnda fond.

Jämlikt instruktion den 1 oktober 1948, nr 667, för handelsflottans välfärdsråd ankommer det på rådet att planlägga och samordna välfärdsarbetet för sjömän under deras vistelse i hamn.

Departementschefen

Föredragande departementschefen, statsrådet Lange, har i propositionen anfört följande.

»Vid tillkomsten av 1948 års lag var välfärdsarbetet för sjöfolket inriktat på anordningar i hamnarna. Lagen kom därför naturligen att utformas så att avgifterna angavs utgå till välfärdsanordningar för sjöfolk i hamn. Denna bestämning av avgifternas användning har emellertid på sistone ansetts alltför snäv. I en till handelsdepartementet överlämnad, inom handelsflottans välfärdsråd den 25 november 1957 upprättad promemoria har rådet anmält, att rådets verksamhet numera kommit att omfatta även vissa arrangemang ombord på fartygen under gång till sjöss.

I promemorian anföres sålunda, att rådet sedan en tid tillbaka förmedlar film för visning ombord på fartyg till sjöss. I allmänhet är fråga om film, som enligt de med filmbolagen upprättade kontrakten inte får genom rådets förmedling visas i land. Vidare har påbörjats distribution till fartyg av informations- och underhållningsprogram som inspelats på magnetofonband. Detta sker i samarbete med Sveriges Radio och utgör en komplettering till de speciellt för sjöfolk avsedda kortvågssändningarna, vilka inom s. k. döda zoner icke kan uppfattas på vissa håll i världen. I här avsedda fall har rådet, efter hänvändelse till Kungl. Maj:t, bemyndigats att ur välfärdsfonden taga i anspråk medel för verksamhet av detta slag.

Promemorian har av mig anmälts i årets statsverksproposition (X ht s. 172) i samband med behandling av välfärdsrådets medelsbehov för budgetåret 1958/59.

På grundval av vad som anförts i välfärdsrådets nämnda promemoria har inom handelsdepartementet upprättats *promemoria* med förslag till lag om ändring i 1948 års lag.

I departementspromemorian anföres, att den av välfärdsrådet angivna utvecklingen av välfärdsverksamheten är värdefull för sjöfolket och därför förtjänt av det stöd som kan erbjudas. Från saklig synpunkt synes enligt promemorian intet vara att erinra mot att välfärdsfonden tages i anspråk för att bestrida de kostnader som den utvidgade verksamheten medför. Ett utnyttjande av fondens medel för att bekosta även arrangemang till sjöss står emellertid i mindre god överensstämmelse med den nuvarande lydelsen av 1948 års lag, som formellt begränsar syftet med välfärdsavgifterna till anordningar för sjöfolk i hamn. På grund härav synes det motiverat att vidtaga sådan ändring i lagen att nämnda begränsning icke kvarstår. Slutligen anföres, att det över huvud icke är lämpligt att i lagen närmare bestämma arten av de välfärdsanordningar för sjöfolk, till vilka avgifterna skola utgå. I enlighet härmed föreslås i promemorian den ändringen av lagens rubrik och dess 1 § att orden »i hamn» utgår såsom bestämning till välfärdsanordningar för sjöfolk.

Över departementspromemorian har, efter remiss, *yttranden* inkommit från Sveriges redareförening, Rederiföreningen för mindre fartyg, Svenska sjöfolksförbundet, Sveriges fartygsbefälsförening och Svenska maskinbefälsförbundet. Samtliga har godtagit den i promemorian föreslagna lagändringen.

Även enligt min mening bör den ifrågasatta lagändringen komma till stånd. Sådana arrangemang till sjöss, som välfärdsrådet numera kommit att ombesörja, är uppenbarligen av den art att kostnaderna för dem bör bestri- das på samma sätt som kostnaderna för rådets välfärdsverksamhet i hamnarna. Såsom anförts i departementspromemorian saknas anledning att i lagen bestämma användningen av avgifterna närmare än att de skall utgå till välfärdsanordningar för sjöfolk.»

Lagrådet

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Utskottet

Utskottet har ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition, nr 96.

Stockholm den 10 april 1958

På andra lagutskottets vägnar:

EDVIN JACOBSSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Nils Elowsson, Axel E. Svensson, fru Carlqvist, fru Svenson, herrar Mannerskantz, Åkesson, Magnusson och Edström;

från andra kammaren: herr Jacobsson i Tobo, fru Ewerlöf, herrar Odhe, Carlsson i Bakeröd, Rimmerfors, Fredriksson, fru Eriksson i Ängelholm och fru Svensson.